

Nu måste lagarna ändras

De borde ha varit 53. För ett halvår sedan var de tio, idag är de femton. Men det räcker. Tillräckligt många länder har nu ratificerat *The Protocol on the Rights of Women in Africa*.

I slutet av oktober blev det klart att samtliga länder på kontinenten måste se över sin lagstiftning så att diskriminering av kvinnor förbjuds.

Protokollet ska vara ett komplement till *African Charter on Human and Peoples' Rights*. När det presenterades för Afrikanska Unionen i juli 2003 rådde enighet bland samtliga statsöverhuvuden om att ratificera förslaget senast december 2004. Men helt klart saknas det en koppling mellan konferensuttalanden på regional nivå och det praktiska arbetet på nationell och lokal nivå. Eller med andra ord: det tycks inte vara en självklarhet för makt-havarna att garantera kvinnor samma politiska, ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter som män och sluta behandla dem som andra klassens medborgare. (se Södra Afrika nr 2 2005)

Man kan dra paralleller med arbetet för CEDAW, *Convention on the Elimination of all forms of Discrimination against Women* som FN antog 1979 och som samtliga afri-

kanska länder ännu inte skrivit under. Patriarkala strukturer, kultur, traditioner, religion och parallella rättssystem ses som några av de största hindren. Det framhöll företrädare för både *The Solidarity For African Women's Rights Coalition* och Afrikanska Unionen vid ett möte i Addis Abeba i september.

Där började man diskutera vad varje land konkret måste göra för att anpassa ny lagstiftning till verkligheten och just sina förhållanden och förutsättningar. Det blir ett hårt och tungt arbete för motståndet man mött hittills kommer med största sannolikhet att vara lika hårt i framtiden.

Vissa paragrafer i protokollet är svårsmälta för konservativa personer. Det gäller kanske särskilt de om reproduktiva rättigheter och valmöjligheter, varav det senare innebär rätt till abort under vissa omständigheter. Enligt förslaget ska dessutom könsstympning förbjudas, minimiålder för äktenskap bli 18 år och äktenskap måste ingås frivilligt.

De länder som hittills har ratificerat protokollet är Benin, Djibouti, Gambia, Kap Verde, Komorererna Lesotho, Libyen, Malawi, Mali, Namibia, Nigeria, Rwanda, Senegal, Sydafrika och Togo. Gambia har dock reserverat sig mot bland annat paragrafen om könsstympning.

KERSTIN BJURMAN